KURJER WARSZAWSKI.

D. 21. Lipca.— Rok 1849. Sobota. № 188. Jutro, Śtej MARJI Magdaleny.

Od Jenerała piechoty *Lidersa* odebrano wiadomość, że, korzystając z przybycia austrjackiego oddziału Jenerała *Klam*, do *Kronsztadu*, który doszedł do tego miasta w d. 1, 2 i 3m Lipca r. b., powziął zamiar ruszyć naprzód, i w tym celu posunął przednią straż, pod dowództwem Jenerała-Majora *Engelharda*, w kierunku *Hermansztadu*. Ta przednia straż przybywszy do wsi *Fagarasz*, zastała ją zajętą przez nie wielką partję buntowników. Dla wyparowania ich ztamtąd, Jenerał-Major *Engelhard* piechotę wyprawił frontem, a jazdę na obejście z boków nieprzyjaciela. Wyparci ze wsi buntownicy, w ucieczce szukali ocalenia; ale Ułany i Kozacy przeciąwszy im już drogę do odwrotu, uderzyli silnie, zabrali im cztery działa i przeszło 400 ludzi w niewolę i położyli trupem do 200 ludzi. Ocalała część partji, która zajmowała wieś *Fagarasz*, rozproszyła się zupełni .

Jutro w Kościele XX. *Dominikanów*, jako w uroczystość Śtej MARJI MAGDALENY, Patronki pokutujących i Zakonu Kaznodziejskiego, odbywać się będzie Nabożeństwo z wystawieniem N. SAKRAMENTU, Kazaniami, Procesjami i Odpustem zupełnym. Takież Nabożeństwo na cześć Tejże Śtej PATRONKI, obchodzonem będze jutro w Kościele parafjalnym w *Wawrzyszewie*, za rogatkami Powązkowskiemi.

N. PAN mianować raczył Pannę Alexan: *Paniutyn*, Córkę Jenerała-Adjutanta *Paniutyna*, Panną honorową N. CESARZOWEJ JMCI.

N. PAN, mianować raczył Hr. Jana *Jezierskiego*, Marszałka Szlachty Guber: *Lubelskiej*, i Radcę Stanu Edwarda *Niemojewskiego*, Szambelana Dworu, Marszałka Szlachty Guber: *Radomskiej*, pełniącemi obowiązki Koniuszych Dworu J. C. K. Mości.

Radca honorowy E. *Wołłowicz*, Marszałek Szlachty Ptu *Słonimskiego* (w Gub: Grodzieńskiej), mianowany został Kamerjunkrem Dworu CESARSKIEGO.

Rada Administracyjna mianowała Administratora Kościoła parafjalnego we wsi *Męka*, Gub: Warszawskiej, Xiędza Andrzeja *Chylińskiego*, Proboszczem tegoż Kościoła.

Zapis rs. 75 na rzecz Kościoła parafjalnego w *Wilkowie*, przez Ign: *Sokołowskiego* uczyniony, Rada Administracyjna zatwierdziła.

Onegdaj w Kościele Sgo JANA o godz: 10ej rano, odbyła się ceremonja Chrztu Sgo, udzielonego Zenonowi, Henrykowi, Adamowi, trzech imion *Rappaport*. Uroczysty ten obrzęd ściągnął liczne do Świątyni Pańskiej grono świadków pobożnych; a JW. Adam *Nosarzewski*, Dziedzic miasta Kamieńska i licznych włości w Gub: Grodzieńskiej, Podpułkownik b. Wojsk Pols:, i W. Zofja *Rutkowska*, przyjąwszy na siebie zaszczytny obowiązek Rodziców chrzestnych, asystowali młodemu Katehumenowi przy przejściu jego na łono wiary CHRYSTUSA. W. JX. Ign: *Habielski*, Prokurator Kolegjum Wikarjuszów Kościoła Metropolitalnego, w słowach pełnych prawdy skreślił ważność obrzędu, którego uroczystość, na zawsze w sercach Nowonawróconego, i obecnych, pozostanie.

JW. Karol *Szylder*, Jenerał-Adjutant J. C. K. Mości, przybył z *Tyflisu* do *Warszawy*.

Gabryel Józef *Komorowski*, syn Józefa i Antoniny *Komorowskich*, Artystów Dramatycznych, przeżywszy lat 3 i miesięcy 4, onegdaj rozstał się z tym światem. Stroskani Rodzice, zapraszają Przyjaciół na extportację zwłok, dziś o godz: 4tej po południu, z domu Nro 950 przy ulicy Żabiej, na smętarz Powązkowski odbyć się mającą.

Jerzy Henryk *Ortmann*, Pastor Gminy Ewangelickiej w m. *Chodczu*, w miesiącu Maju zakończył życie, mając lat 60. Zmarły pozostawia syna i trzy córek.

Zapis Uczniów do Instytutu Gospodarstwa Wiejskiego i Leśnictwa w Marymoncie, na rok szkolny 18⁴⁹/₅₀, rozpocznie się z dniem ⁴/₁₆ Sierpnia, i trwać będzie do dnia 20 Sierp: (1 Września) r. b., jako czasu w którym rozpocznie się wykład nauk w Instytucie.

Przełożona Pensji Wyższej Żeńskiej w Warszawie, przy ulicy Nowe-Miasto N° 315, ma zaszczyt zawiadomić Rodziców i Opiekunów, iż kurs nauk na r. b. szkolny 18⁴⁹/₅₀, właściwym planem objęty, rozpocznie się z dniem 1m Sierpnia t. r.— Józefa *Hendiger*.

W drukarni pod firmą J. *Kaczanowskiego*, przy ulicy Senatorskiej pod Nr 463, rozpoczętym został druk romansu w 3ch tomach pod tyt: *Córka Rejenta* (Alex: *Dumasa*). Tłomaczenie odznaczające się czystością języka i stylem poprawnym, dokonane zostało przez zaszczytnie u nas znaną Powieścio-pisarkę, Panią Paulinę *Wilkońską*.— W tejże drukarni można nabyć dzieła, jakoto: *Dzwon Literacki* kompletny; *Wspomnienia i marzenia* przez *Au: Wi:*; *Godzina rozrywki* przez P. *Wil:*; *Sposoby mycia wełny*; *O zapobieganiu wilgoci*; *Kaligrafja*.

Dzień wczorajszy u Izraelitów był 1szym miesiąca *Ab*. W dniu zaś dzisiejszym 21 m. b. u wyznawców wiary *Mahometa*, przypada początek miesiąca *Ramadanu*, który jak wiadomo jest miesiącem postu, poprzedzającym uroczystości *Wielkiego Bejramu*.

Onegdaj złożono w Redakcji Kurjera od Ig: G. zł. 8 dla Instytutu moralnie zaniedb: dzieci.

Pomiędzy Książkami przeznaczonemi dla młodocianego wieku, nie mieliśmy dotąd takiej, którąby wznoszącej myśli i budzącemu uczuciu dorastającej młodzi,

posługiwała ku zaspokojeniu ciekawości i odpowiadała na pytania najważniejsze, a zarazem najniebezpieczniejsze w fałszywem ich rozwiązaniu. Tej potrzebie czyniąc zadosyć M. *Skotnicki*, znany z wielu prac w naszej literaturze, napisał dziełko p. t. *Nauka Życia* czyli *Zasady Cnót* i *Moralności*, które obecnie w bardzo małej liczbie exemplarzy odbite, wyszło na widok publiczny. Skład jego w Księgarni G. *Sennewalda* przy ul: Miodowej; cena za exem: zł. 5.

Począwszy od jutra, w każdy dzień pogodny, złożona z samych dętych instrumentów Orkiestra, pod dyrekcją P. *Dyipenau*, uprzyjemniać będzie swą muzyką wieczory, w niezbyt dawno założonym ogródku przy ul: Chłodnej, w domu Lentzkiego N° 930.

Magazyn Strojów Damskich od lat kilku przy ulicy Krakowskie-Przedmieście pod Nr 435, naprost Dobroczynności exystujący, a znany Szanownym Damom z doboru *Kapeluszy* i *Czepków* strojnych a szczególniej *Czepeczków* negliżowych, w najświeższym guście wykończonych i po umiarkowanej cenie; obecnie przeniesionym został do pałacu dawniej *Tarnowskich*, naprzeciw Placu Saskiego.

Liczba ciekawych narzędzi optycznych pomnożoną została w r. b. *Cyanometrem*, wynalazku Astronoma *Arago*. Cyanometr służy do obrachowania mocy koloru błękitu Nieba.

W drukarni Józefa *Tomaszewskiego*, przy ul: Bielańskiej Nr 600, wyszedł z druku zeszyt 2gi historycznego dzieła przez Alex: *Dumas*, p. t. *Kobieca Wojna*; 3ci znajduje się pod prassą. Prenumerata przyjmuje się w powyższej Drukarni.

Fabryka *Skór* i *Cerat* lakierowanych *czarnych* i *kolorowych*, Rudolfa *May*, przy ul: *Żelaznej* N° 1125, zaopatrzoną została w wszelkie artykuły do tych wyrobów należące. Obstalunki tego rodzaju w jak najkrótszym czasie uskuteczniane być mogą; Fabryka zaś za wszystkie wyroby opatrzone jej pieczęcią, zaręcza.

Dr. *Oettingen*, przeniósł pomieszkanie z Tłomackiego, na ulicę Sto-Jerską pod Ner 1775, do domu W. *Ossowskiego*, gdzie poprzednio konsystowała Administracja tabaczna.

Z dniem 20tym b. m. wydany został 3ci zeszyt *Galerji Drezdeńskiej*, zawierający: *Szczwanie niedźwiedzia Snydersa* i *Gerarda Dowa*, portret własnej roboty. Cena zeszytu 50 gr. Zeszyt 4ty wyjdzie w d. 1 Sierpnia.

Kilka dni temu, ma się rozumieć, kiedy jeszcze piękna pogoda sprzyjała, czterech kolegów odbywając swoje spacerowe wyprawy, dziwnym jakoś wypadkiem, rozbiegli się jak na cztery części świata, na cztery punkta okolic Warszawy. I tak: pierwszy był w *Bielanach*, drugi w *Czerniakowie*, trzeci w *Brudnie*, a czwarty na *Czystem*: Obecny Jeograf słysząc ich opowiadanie, przebiegł myślą, tak samo położenie tych miejsc, jakoteż i miasta, a opierając się na zasadach mapp i planów, które najwyraźniej przekonywają, że *Bielany* leżą od północy, *Czerniaków* od południa, *Brudno* od wschodu, a *Czyste* od zachodu; dowiódł jak najgruntowniej, iż Warszawa na północ jest *biała*, na południe *czarna*, na wschód *brudna*, a na zachód *czysta*. Zwrócić tu trzeba i na to uwagę, że wszystkie te punkta, są pod względem *jeograficznym* najwłaściwiej położone, i prawie tak względnie Warszawy jak i samych siebie, jednakowo odległe.

Księgarnia S. *Orgelbranda* w Warszawie przy ulicy Miodowej Nro 496, odebrała następujące nowości Wileńskie: *Wymarzony Kochanek* przez Tadeusza *Strzemieńca*, cena zł. 5; *Hersylja* powieść obyczajowa, przez Ewę *Felińską*, tomów 2, zł. 12; *Książka do Nabożeństwa* dla młodzieży Rzymsko-Katolic: Kościoła, podług układu Autorki „Pamiątki po dobrej Matce", z ryciną, zł. 6; *Bigos hultajski*, bzdurstwa obyczajowe przez Izasława *Blepońskiego*, tom 3ci, zł. 9.

Kurs wczorajszy: Listy zast: nowe, za 100 zł. dają rs. 14 k. 75 (zł. 98 gr. 10); wartość kup: k. 4²/₃.

Wczoraj w Teatrze Rozmaitości przywołani: po Komedji *Cień Kochanka*, PP. *Jasiński* i *Stolpe*; po Kom: *Pokoik Zuzi*, Panna *Morys* i P. *Korzeniowski*.

We wsi *Brudnia* Pow: Kaliskim, wybuchł pożar, w czasie którego 5cio-letnia córka włościanina *Włodarczyka*, utraciła życie w płomieniach.

Z Petersburga. — J. C. W. Wielki Xiżę Cesarzewicz Następca Tronu, w Swojem i J. C. W. Wielkiej Xiężnej Cesarzewny, Imieniu, przesłać raczył Jenerałowi Gubernatorowi Wojennemu *Petersburgskiemu*, 5000 rs., dla rozdania pomiędzy uboższych mieszkańców *Petersburga*. — JJ. CC. WW. Xiążę Maxymiljan *Leuchtenbergski*, i Xiążę Piotr *Oldenburgski*, raczyli przyjąć tytuł Członków honorowych Towarzystwa gospodarstwa wiejskiego Rossji południowej. — Rz: R. Stanu *Norow*, mianowany został p. o. Sekretarza Stanu w Departamencie Praw Rady Państwa. — W d. 22 z. m. (4 b. m.) umarł w *Petersburgu* w 83 roku życia, Najprz: Metropolita *Jonas*, b. Exarha *Gruzyjski*. Zwłoki tego dostojnego Pasterza, złożone zostały na wieczny spoczynek w Kościele Teodorowskim, przez Najprz: Metropolitę *Nikanora*, w towarzystwie licznego Duchowieństwa.

N. PAN, upoważnić raczył Hr. Bolesława *Potockiego*, właściciela dóbr w Gub: Podolskiej, do założenia własnym kosztem w dobrach swoich *Kowalówce* (Pcie Bracławskim), domu schronienia dla włościan zgrzybiałych i kalek, należących do tychże dóbr.

W d. 28 Kwietnia r. b., umarła w dobrach swoich w Rossji, ś. p. Barbara z Jakubowskich *Zaleska*, Łowczyna *Drohicka*, urodzona d. 4go Grudnia 1769 roku. A. *Groza*, skreślił w Tyg: Petersburgskim pobożne życie i cnoty tej sędziwej Matrony, oraz zgon jej Chrześcjański.

Anglja. — Podróży Pana *Thiers* do Anglji, przypisują plan połączenia Ludwika *Bonaparte* z Xiężną *Orleańską.* — Doktor *Richardson* wysłany celem wyszukania wyprawy Sir Jana *Franklin*, przesłał admiralicji raport datowany z warowni *Confiance*, (*Great Bearlake*), 16go Września 1848 roku, w którym donosi, iż zwiedziwszy całą linję od *Makenzie* do rzeki *Coppermine*, nie znalazł ani śladu Europejczyków. *Eskimosowie* zapewniali, że nie widzieli żadnych statków z ludźmi białemi..

Austrja. — Feldmarszałek Hrabia *Radecki* poczynił przygotowania do energicznego wystąpienia, na przypadek gdyby *Sardynja* ociągała się jeszcze z stanowczem zawarciem pokoju. — Cesarz 15go b. m. w towarzystwie Prezesa Ministrów, oraz Ministrów wojny i sprawiedliwości, i dwóch Fligel Adjutantów, wyjechał koleją żelazną do *Brünn*, z odwiedzinami do Xięztwa *Modeny.* — Wieść o pojmaniu *Pazmandego* b. Prezesa sejmu węgierskiego, w chwili ucieczki jego do *Komorna*, okazała się mylną. Pojmany bowiem nie jest b. Prezes, ale brat jego.

Lwów 8go b. m. — Wczoraj w *Winnikach*, przechodzące pułki z wojsk Cesarsko-Rossyjskich, obchodziły jak najuroczyściej Urodziny N. CESARZA Wszech Rossji. Następnie daną była uczta pod namiotami na placu w *Winnikach*, a przybyłą Jeneralicję austrjacką, przyjmowali Jenerałowie Rossyjscy *Szabelski* i *Montresor*.

Francja. — P. *Marrast* który i przy wyborach dodatkowych nie został obrany, zacznie wydawać dziennik pod tytułem *Ustawa* lub *Zgromadzenie ustawodawcze.* — Wkrótce ogłoszone będą drukiem *Pamiętniki Barrasa.* — Między *Dijon* a *Beaune* ma być ściągnięty korpus 20,000 wojska. — Za niekarność wysłano 40 żołnierzy do kompanji poprawczych do *Algierji.* — *Klot* Bej były Lekarz *Mehmeda-Alego* opuszcza służbę egipską. *Abbas* Basza przeznaczył mu pensję 16,000 fr.

Niemcy. Berlin 17go b. m. — Z powodu wyborów, giełda w *Berlinie* była zamkniętą, a gazety tegoż dnia wcale nie wyszły. — Szambelan *Reedtz* nie wyjechał jeszcze z *Berlina*, dopiero po uzyskaniu ratyfikacji traktatu zawieszenia broni uda się do *Cieplic.* — Przez czas trwania zawieszenia broni, Rząd w *Szleswigu*, sprawować mają Pełnomocnicy: *duński*, *pruski* i *angielski.* W warunkach przedugodnych pokoju, zapewniono niezawisłość *Szleswiga* pod panowaniem Króla *Duńskiego.* Poseł ang: w *Berlinie*, Lord *Westmorland*, przyczynił się wielce do usunięcia pierwszych trudności przy zawarciu traktatu. Rządy *austrjacki* i *bawarski* mają opierać się zawieszeniu broni; mianowicie *bawarski*, miał postanowić nie odwołać swojego kontyngensu za linję demarkacyjną. — Z *Hamburga* donoszą za rzecz pewną, iż traktat zawieszania broni z *Danją*, będzie ratyfikowany. — I w *Berlinie* w ostatnich dniach pomnożyła się śmiertelność. — Xięztwa *Hohenzollern* (Hechingen i Sigmaringen) wkrótce będą do Pruss wcielone; rząd pruski otrzyma przez to wynagrodzenie za Xięztwo *Neuenburg* (Neufchatel). — Statek wojenny duński 15go b. m. zabrał w blizkości *Swinemünde* 5 statków pruskich. — 12go b. m. duński okręt wojenny *Hekla*, zawinął w blizkości *Neufahrwasser*, gdzie kupił od rybaka za 6 zł. ryb; nazajutrz zawinął do tegoż portu angielski szoner *Rotana*, pod dowództwem Kapitana *Shaw*, z transportem ołowiu, za licencją datowaną z *Kopenhagi* 5go z. m. — Komendantem w *Rastadt* jest niejaki *Tiedemann*, były dowódzca gwardji obywatelskiej w *Lahr.* Prace oblężnicze jeszcze nie są daleko posunięte; słychać, iż Xiążę *Pruski* wcale tu nie przybędzie. — Pułkownik *Trothe* Adjutant W. Xięcia *Hesko-Darmsztadzkiego*, 11go b. m. wyjechał do Xcia *Pruskiego*, aby wyjednać powrót wojska heskiego po ukończeniu wyprawy badeńskiej. — Gabinetowi *angielskiemu* i *francuzkiemu* przypisują zabiegi, aby *Austrję*, *Bawarję* i *Wirtemberg*, skojarzyć przeciw związkowi pruskiemu. — *M. A. Rothschild* w *Frankforcie n. M.*, Bank Królewski w *Sztutgardzie* i Bracia *Benedict*, 13go b. m. zawarli z rządem Wirtembergskim nową $4^1/_2$ procentową pożyczkę na 3 miljony. — Ministerstwo *Saskie* surowo zakazało noszenia godeł republikańskich. — Gabinet ang: miał oświadczyć, iż nie uznaje flagi niemieckiej na okrętach wojennych. — Komendantura jeneralna armji *Szleswigsko-Holsztyńskiej*, 12go b. m. stanęła kwaterą główną w *Kolding*.

Turcja. — Prochownia *Azatli* o dwie mile od *Stambułu*, 20go z. m. została wysadzoną w powietrze; 16 ludzi utraciło przy tem życie.

Włochy. — Stosunki dyplomatyczne między *Holandją* a *Sardynją* od niejakiego czasu przerwane, zostały teraz przywrócone. — Ministerstwo sardyńskie zniosło stan oblężenia *Genui*.

Rozmaitości. — O Astronomie *Arago*, opowiadają następujące przygody: Uczony ten będąc jeszcze młodym, udał się na wyspę *Majorkę*, i osiadł czasowo na górze *Galatto*, dla czynienia obserwacji astronomicznych. Właśnie o tym czasie, *Napoleon* wchodził z wojskami swojemi na ziemię hiszpańską, dla osadzenia na tronie brata swego *Józefa.* Wojna wybucha, a *Majorkianie* sądząc że P. *Arago* usadowił się na górze dla dawania znaków krążącej w tych stronach dywizji francuzkiej, o mało go nie pozbawili życia. P. *Arago* ratował się ucieczką do fortecy *Palmy*, z kąd udał się do *Algieru*, a następnie wsiadł na statek francuzki dla odpłynienia do *Francji.* Statek ten spotkany został przez okręt wojenny hiszpański, który zabrał całą osadę na pontony do *Palamos*, a z nią Astronoma z całym pakunkiem narzędzi optycznych. Po czasowym pobycie w *Palamos*, staraniem miejscowego Konsula francuzkiego, P. *Arago* otrzymał pozwolenie do powrotu do

Francji; a i w tej podróży płynąc do *Marsylji*, o mało nie dostał się w ręce Anglików, krążących przed tym portem. — W *Petersburgu*, aeronauta *Germani*, zamierza wznieść się balonem z willi *Mon Plaisir*. — W *Madrycie* odbytą została nowa walka byka z tygrysem. Po krótkiem zmierzeniu sił zobopólnych, tygrys legł od razu, ugodzony w głowę rogami swego przeciwnika. Zakłady czynione przy tej walce przez widzów, wynosiły w ogóle 180,000 złp. — Na tegorocznej wystawie w *Paryżu*, okazywane są żelaza w nowych zastosowaniach. Widać tam *belki żelazne, futryny* i *ramy do okien* z żelaza, etc. — W *Paryżu* przedstawiono w tych dniach po raz pierwszy, nową operę kompozytora *Bazin*, pod tytułem: *Wieczór Świętego Sylwestra* (ostatni roku). Podobała się bardzo. — W cyrku olympijskim *Frankoniego* (w Paryżu), odznacza się klacz *Fryzetta*, która tańczy doskonale polkę z figurami. — Ktoś zagadnął ucznia, jakby przetłómaczył: Praesente medico nihil nocet. »*Prezenta doktorowi wcale nie szkodzą*", odrzekł zapytany.

PRZYJECHALI do WARSZAWY.

Bąkowski Ign: Oby: z Skomlina nr 601; Bełczykiewicz Kup: z Lublina nr 2673; Baranowska Jenerałowa z Radomia; Drzewicki Szym: Ob: z Mławy nr 1820; Baron Vitingoff Pułk: z Petersburga nr 601; Kalisz Piotr Oby: z Chruściechowa nr 601; Hr. Krasiński Winc: Jen:-Adjut: z Opinogóry; Kalicki Jan Oby: z Ceranowa nr 500; Łączyński Alex: Hr. z Borzechowa; Niemojewska Lud: Oby: z Strożow nr 414; Rychter Lud: Ob: z Rokotowa nr 584; Robozińscy Ign: i Wład: Oby: z Sandomierskiego nr 414; Szamocina Teodozja Ob: z Grudzyna nr 601; Saint Paul Wilhelm Oby: z Piotrkowa nr 634; Szaniawski Wład: Urzęd: z Lublina nr 634; Scypio Maur: Oby: z Łazisk nr 634; Szulc Oskar Profe: z Płocka nr 476; Walewski Konrad Hr. z Jelny nr 1347; Wejland Józ: Kup: z Zgierza nr 603; Zalewski Jan Kap: z Petersburga nr 634.

DONIESIENIA.

Dziś rano ciepła stopni 12. Wczoraj w południe 14.

Wysokość wody na Wiśle stóp 2 cali 11.

TEATR WIELKI. Jutro, *Macbeth*.

TEATR ROZMAITOŚCI. Jutro, *Tego mi treba. Siostra Kasperka. Talizman niewidzialności.*

w Druk: Kurjera Warsz:. — Wolno drukować. Warszawa d. 9 (21 Lipca) 1849. — Starszy Cenzor L. T. *Tripplin*.